

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ «КІБЕРПОРТ»

Кафедра інформаційних технологій,
кібернетики та захисту інформації

Методичні рекомендації до проходження
навчальної (комп'ютерної) практики

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти денної та заочної форм навчання
спеціальності 125 Кібербезпека та захист інформації

ХАРКІВ
2024

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут «Кіберпорт»

Кафедра інформаційних технологій, кібернетики та захисту
інформації

Методичні рекомендації до проходження
навчальної (комп'ютерної) практики

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти денної та заочної форм навчання спеціальності
125 Кібербезпека та захист інформації

Затверджено рішенням
Науково-методичної комісії
ННІ «Кіберпорт»
Протокол №8 від 21 травня 2024 р.

Харків
2024

УДК 004.9:378

Схвалено на засіданні кафедри інформаційних технологій,
кібернетики та захисту інформації

Протокол № 10 від 15 травня 2024 р.

Рецензенти:

С. О. Тимчук, д-р техн. наук, проф. кафедри інформаційних технологій СумДУ;

С. М. Коваленко, канд. техн. наук, доц. кафедри програмної інженерії та інтелектуальних технологій управління НТУ "ХПІ".

Н 1 Методичні рекомендації до проходження навчальної (комп'ютерної) практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 125 Кібербезпека та захист інформації / Держ. біотехнол. ун-т; уклад.: І. В. Чалий, Т. А. Бутенко, Ю. В. Синявіна, Ю. Є. Мегель (ХНУРЕ), А. В. Левкін, О. Д. Міхнова. – Харків : [б.-в.], 2024 – 31 с.

Методичні рекомендації містять методологію та організацію проведення навчальної (комп'ютерної) практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 125 Кібербезпека та захист інформації.

УДК 004.9:378

Відповідальний за випуск: І. В. Чалий, канд. техн. наук доцент

© І. В. Чалий, Т. А. Бутенко, Ю. В. Синявіна,
Ю. Є. Мегель (ХНУРЕ), А. В. Левкін, О. В. Міхнова, 2024

© ДБТУ, 2024

ЗМІСТ

Вступ	5
1 МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ.....	6
1.1 Мета і завдання навчальної практики	6
1.2 Опис навчальної практики.....	8
1.3 Формування компетентностей та програмних результатів навчання	9
1.4 Структура та загальний зміст навчальної практики	11
1.5 База навчальної практики	11
2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ.....	12
2.1 Загальні положення проведення навчальної практики... ..	12
2.2 Керівництво начальною практикою	13
2.3 Обов'язки здобувачів вищої освіти при проходженні навчальної практики.....	14
2.4 Індивідуальні завдання	15
2.5 Оформлення звіту з навчальної практики.....	16
2.6 Порядок контролю проходження начальної практики ...	17
2.7 Критерії оцінювання результатів навчальної практики .	17
2.8 Охорона праці та безпека життєдіяльності.....	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	20
ДОДАТКИ	22

ВСТУП

Підготовка кваліфікованих фахівців з кібербезпеки та захисту інформації є складним процесом, який вимагає вирішення багатьох проблем. Однією з таких проблем є визначення того, якими знаннями, уміннями і навичками в галузі інформаційних технологій та захисту інформації повинен оволодіти майбутній спеціаліст, аби його професійна діяльність мала найвищу продуктивність.

Модель майбутнього спеціаліста у тій частині, яка зв'язана з інформаційними технологіями та захистом інформації, повинна визначатися тими задачами, які цей спеціаліст має розв'язувати під час своєї професійної діяльності незалежно від конкретної галузі його праці.

Вона повинна передбачати такі знання і навички:

- Теоретичні знання, які включають основи комп'ютерних технологій, теорію захисту інформації, правові аспекти захисту інформації тощо. Ці знання повинні забезпечити розуміння майбутнім фахівцем завдань захисту інформації та їх вирішення.
- Практичні навички, які включають вміння застосовувати теоретичні знання на практиці, а також використовувати сучасні засоби і технології захисту інформації. Ці навички повинні дозволити майбутньому фахівцеві успішно вирішувати практичні завдання захисту інформації.

В умовах сьогодення, коли ІТ міцно увійшли практично в усі сфери людської діяльності, дуже важливим є формування у майбутніх фахівців з кібербезпеки та захисту інформації саме практичних навичок їх використання в своїй майбутній роботі за фахом.

Проведення навчальної практики для здобувачів вищої освіти в Державному біотехнологічному університеті (ДБТУ) є невід'ємною складовою їх підготовки. Вона є важливим етапом у процесі формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей, необхідних для успішної роботи в обраній галузі.

Навчальна практика проводиться згідно з Законами України „Про освіту”, „Про вищу освіту”, Положеннями «Про проведення

практики студентів вищих навчальних закладів України» затвердженим наказом Міністерства освіти України № 93 від 08.04.1993 р.; «Про організацію освітнього процесу в Державному біотехнологічному університеті (протокол № 10 від 30.06.2023 р); наказами і директивними вказівками Міністерства освіти і науки України та матеріалами "Освіта України в умовах воєнного стану: інформаційно-аналітичний збірник".

1 МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

1.1 Мета і завдання навчальної практики

Навчальна практика здобувачів вищої освіти в Державному біотехнологічному університеті є важливим етапом у їх підготовці до професійної діяльності. Вона дозволяє їм закріпити отримані теоретичні знання та набути практичних навичок, необхідних для успішної роботи в галузі сучасних комп'ютерних технологій, кібербезпеки та захисту інформації.

Мета навчальної практики полягає в забезпеченні системного і послідовного формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей, які відповідають вимогам стандарту вищої освіти рівня бакалавра з кібербезпеки та захисту інформації.

Завдання навчальної практики:

- розуміння основ законодавства та ставлення ІТ-спільноти світу до проблем захисту інформації та протидії кіберзлочинності;
- набуття навичок самостійного опрацювання матеріалу за фахом;
- набуття навичок роботи у команді, відповідальності за якість та достовірність результатів;
- поглиблення навичок пошуку, аналізу, візуалізації та узагальнення досягнень у сфері науково-технічної, законодавчої та загальнонаукової інформації у галузі кібербезпеки;

- набуття здобувачами знань та практичних навичок, необхідних для подальшого вивчення базових фахових дисциплін та професійної діяльності;

- набуття визначених освітньою програмою компетентностей та програмних результатів навчання;

- ознайомлення з провідними вітчизняними та закордонними ресурсами для самоосвіти у галузі сучасних ІТ та кібербезпеки; отримання відповідних сертифікатів про їх проходження.

Після завершення навчальної практики здобувач буде володіти наступними професійними компетентностями:

- *Організаційними* – здатністю самостійно планувати, організовувати та контролювати свою професійну діяльність, вибираючи оптимальні методи та способи вирішення складних спеціалізованих завдань та практичних проблем.

- *Інформаційними* – здатністю самостійно збирати, аналізувати та синтезувати інформацію з різних джерел, використовувати її для вирішення спеціалізованих завдань професійної діяльності.

- *Критичними* – здатністю аналізувати, аргументувати та приймати рішення при вирішенні складних спеціалізованих завдань та практичних проблем, які характеризуються комплексністю та неповною визначеністю умов.

- *Самоосвітніми* – здатністю використовувати провідні вітчизняні та закордонні ресурси для самоосвіти у галузі сучасних ІТ та кібербезпеки.

- *Соціально-правовими* – здатністю розуміти та застосовувати законодавство та норми ІТ-спільноти світу до проблеми захисту інформації та протидії кіберзлочинності.

- *Адаптивними* – здатністю адаптуватися в умовах часткої зміни технологій, прогнозувати кінцевий результат.

- *Критично-мислячими* – здатністю критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності.

1.2 Опис навчальної практики

Таблиця 1

Освітній ступінь	Бакалавр			
Галузь знань	12 – Інформаційні технології			
Спеціальність	125 – Кібербезпека та захист інформації			
Освітня програма	Кібербезпека та захист інформації			
Найменування показників	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>			
	денна форма навчання		заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	<i>Статус дисципліни:</i>			
	обов'язкова			
Змістовних модулів – 3	<i>Рік підготовки:</i>			
	1-й	1-й	_-й	_-й
Загальна кількість годин <u>180</u>	<i>Семестр</i>			
	2- й (зима)	2- й (літо)	2-й	_-и
	<i>Лекції</i>			
	_год.	_год.	_год	_год
	<i>Практичні (семінарські)</i>			
	<u>120</u> год.	<u>60</u> год.	<u>180</u> год.	_год.
Тижневих годин для денної форми навчання: 30 (6 тижнів) аудиторних;	<i>Вид контролю:</i>			
		диф. залік		

1.3 Формування компетентностей та програмних результатів навчання

Зміст навчальної практики направлений на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 125 Кібербезпека та захист інформації:

КЗ 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

КЗ 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми за професійним спрямуванням.

КЗ 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації.

КЗ 6. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

КЗ 8. Здатність до абстрактного і системного мислення, аналізу та синтезу.

ФК 1. Здатність застосовувати законодавчу та нормативно-правову базу, а також державні та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі інформаційної та/або кібербезпеки.

ФК 2. Здатність до використання інформаційно-комунікаційних технологій, сучасних методів і моделей інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.

ФК 12. Здатність аналізувати, виявляти та оцінювати можливі загрози, уразливості та дестабілізуючі чинники в інформаційному просторі та в інформаційних ресурсах згідно з встановленою політикою інформаційної та/або кібербезпеки.

Отримані знання і практичний досвід під час проходження навчальної практики стануть складовими наступних програмних результатів навчання за спеціальністю 125 Кібербезпека та захист інформації:

ПРН 2. Організовувати власну професійну діяльність, обирати оптимальні методи та способи розв'язування складних спеціалізованих задач та практичних проблем у професійній діяльності, оцінювати їхню ефективність;

ПРН 3. Використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для ефективного рішення спеціалізованих задач професійної діяльності;

ПРН 4. Аналізувати, аргументувати, приймати рішення при розв'язанні складних спеціалізованих задач та практичних проблем у професійній діяльності, які характеризуються комплексністю та неповною визначеністю умов, відповідати за прийняті рішення;

ПРН 5. Адаптуватися в умовах частої зміни технологій професійної діяльності, прогнозувати кінцевий результат;

ПРН 6. Критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності;

ПРН 7. Діяти на основі законодавчої та нормативно-правової бази України та вимог відповідних стандартів, у тому числі міжнародних в галузі інформаційної та/або кібербезпеки;

ПРН 9. Впроваджувати процеси, що базуються на національних та міжнародних стандартах, виявлення, ідентифікації, аналізу та реагування на інциденти інформаційної та/або кібербезпеки;

ПРН 15. Використовувати сучасне програмно-апаратне забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій;

ПРН 43. Застосовувати національні та міжнародні регулюючі акти в сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки для розслідування інцидентів;

ПРН 54. Усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

1.4 Структура та загальний зміст навчальної практики

Навчальна практика поглиблює теоретичні знання і набуття практичних навичок, отриманих протягом вивчення дисциплін: Вступ до фаху та академічна доброчесність, Інформаційні технології, Комп'ютерні системи та мережі, їх безпека.

Змістовний модуль 1 «Вступ до фаху та академічна доброчесність» включає такі теми:

- Термінологія з інформаційних технологій та кібербезпеки;
- Загальні поняття кіберзагроз, інцидентів, атак;
- Ресурси для самостійного навчання основам кібербезпеки;
- Правові аспекти кібербезпеки;
- Основні рішення та матеріали корпорації Microsoft стосовно безпеки й конфіденційності;
- Дослідження Інтернет-ресурсів офіційних організацій з кібербезпеки та основних гравців на ринку захисту інформації.

Змістовний модуль 2 «Інформаційні технології» включає такі теми:

- Технології автоматизації роботи з текстовими документами;
- Технології аналізу даних засобами табличних процесорів та використання макросів;
- Моделювання поведінки систем засобами табличних процесорів.

Змістовний модуль 3 забезпечує поглиблення знань з дисципліни «Комп'ютерні системи та мережі, їх безпека».

1.5 База навчальної практики

Базою навчальної практики є навчальні класи та лабораторії кафедри інформаційних технологій, кібернетики та захисту інформації ННІ Кіберпорт ДБТУ. Для організації і проведення навчальної практики кафедра має необхідну матеріальну базу та висококваліфікований склад науково-педагогічного персоналу.

При наявності відповідних умов в окремих випадках навчальна практика здобувачів вищої освіти може повністю або частково проводитися на підприємствах, в організаціях, органах державної влади, наукових та приватних об'єктах господарювання, які зацікавлені в такій співпраці і мають необхідні умови та обладнання.

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно, погоджуючи з керівництвом кафедри інформаційних технологій, кібернетики та захисту інформації, підібрати для себе місце проходження навчальної практики. З такими базами практики ДБТУ завчасно укладає договір на її проведення. У цьому випадку оформлюються додаткові документи, зі змістом і формою яких можна ознайомитися в [9, 10].

За згодою сторін в особливий період навчальна практика може проводитися в онлайн-режимі.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

2.1 Загальні положення проведення навчальної практики

Підставою для проведення практики є наказ, яким, зокрема, визначаються керівник практики з числа науково-педагогічного персоналу кафедри інформаційних технологій, кібернетики та захисту інформації.

Перед початком навчальної практики здобувачі вищої освіти проходять консультаційні збори, на яких отримують інформацію про порядок проходження практики, інструктаж з техніки безпеки та безпеки життєдіяльності. Реєстрація інструктажу обов'язково засвідчується здобувачем своїм підписом у відповідному журналі (*додаток 1*). Керівник практики ознайомлює студентів з розпорядком роботи.

На основі тематичного плану у щоденнику навчальної практики складається календарний графік її проходження (*додаток 3*).

У разі проходження практики за згодою сторін на підприємстві, ці здобувачі отримують направлення від

університету на базу практики, де проходять інструктаж з техніки безпеки та приєднуються до команди розробників або фахівців з інформаційних технологій та кібербезпеки.

Після закінчення навчальної практики здобувачі вищої освіти оформляють всю необхідну документацію, яка підтверджує її проходження. Ця документація включає в себе:

- щоденник навчальної практики (*додаток 2*);
- звіт з навчальної практики (*додаток 3*);
- висновок керівника навчальної практики від кафедри інформаційних технологій, кібернетики та захисту інформації ДБТУ про її проходження (*додаток 4*);
- відгук і зауваження керівника навчальної практики (*додаток 5*).

Звіт підписується здобувачем вищої освіти та керівником навчальної практики.

2.2 Керівництво навчальною практикою

Загальне методичне керівництво навчальною практикою здійснює випускова кафедра (кафедра інформаційних технологій, кібернетики та захисту інформації) в особі завідувача кафедри, що забезпечує системний і послідовний розвиток професійних компетентностей здобувачів, сприяє отриманню ними практичних навичок і досвіду роботи та несе відповідальність за її успішне проведення.

Безпосереднє керівництво навчальною практикою здійснює керівник практики з числа науково-педагогічних працівників кафедри. Керівник є відповідальним за організацію та проведення навчальної практики, а також за виконання здобувачами вищої освіти її робочої програми.

Обов'язки викладачів-керівників навчальної практики від кафедри включають у себе:

- Проведення інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти перед початком практики. Інструктаж проводиться на кафедрі та обов'язково реєструється в журналі реєстрації інструктажів (*додаток 1*).

- Оформлення документів для проходження навчальної практики, зокрема:
  - ✓ щоденник навчальної практики (надають відповідний бланк студенту);
  - ✓ договір про проходження навчальної практики (при необхідності);
  - ✓ направлення на навчальну практику (при необхідності);
- Контроль виконання програми навчальної практики здобувачами вищої освіти, а саме перевірка виконання завдань, які передбачені, а також дотримання термінів їх виконання та, за необхідності, внесення коректив до календарного графіку проходження навчальної практики.

- Проведення консультацій здобувачам вищої освіти щодо обробки зібраного матеріалу та його використання при оформленні звіту за результатами проходження практики.

- Інформування здобувачів вищої освіти про порядок складання заліку.

- Приймання заліку (диференційований) у здобувачів вищої освіти за результатами проходження практики.

- Узагальнення та подання результатів практики (додаток 4) здобувачів вищої освіти та, за необхідності, подання пропозицій щодо її удосконалення.

- Подання завідувачу кафедри та у навчальний відділ письмового звіту про проведення навчальної практики із зазначенням, за необхідності, зауважень і пропозицій щодо поліпшення її організації й проходження здобувачів вищої освіти. Звітують перед кафедрою про хід та підсумки навчальної практики.

2.3 Обов'язки здобувачів вищої освіти при проходженні навчальної практики.

Здобувачі вищої освіти в період проходження навчальної практики зобов'язані:

- Отримати до початку навчальної практики від керівників всі необхідні документи, у тому числі:

- ✓ направлення на практику (при необхідності), яке є документом, який підтверджує право здобувача вищої освіти на проходження практики на базі конкретного підприємства, організації або установи;
- ✓ методичні матеріали, що містять інформацію про порядок проходження навчальної практики, правила техніки безпеки, програму навчальної практики, щоденник, індивідуальне завдання тощо;
- Своєчасно прибути на базу практики, тобто у термін, який зазначений у направленні на практику.
- Дотримуватися правил внутрішнього розпорядку Університету або організації, яка є базою навчальної практики.
- Дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії, які спрямовані на забезпечення безпеки життєдіяльності здобувачів під час проходження навчальної практики.
- Виконати у повному обсязі програму навчальної практики, дотримуючись термінів їх виконання.
- Оформити звітну документацію.
- Отримати залік з практики. Залік з практики приймається керівником практики від навчального закладу.

2.4 Індивідуальні завдання

Метою виконання індивідуальних завдань є формування у здобувачів уміння використовувати теоретичні знання в конкретних видах діяльності, набуття під час практики умінь та навичок самостійного розв'язання завдань, пов'язаних з використанням інформаційних технологій.

Формами індивідуальної роботи можуть бути:

- написання рефератів;
- створення презентацій;
- виконання завдань по тематиці практики;
- отримання відповідних сертифікатів про проходження провідних вітчизняних та закордонних ресурсів для самоосвіти у галузі сучасних ІТ, кібербезпеки та захисту інформації.

Матеріали, отримані за результатами виконання індивідуального завдання, використовують при написанні та захисті звіту з навчальної практики.

2.5 Оформлення звіту з навчальної практики

Після закінчення терміну навчальної практики здобувачі вищої освіти звітують про її виконання.

Форма звітності – письмовий звіт, що включає наступні розділи:

- титульний аркуш (*додаток 3*);
- реферат;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Вимоги до оформлення звіту:

Обсяг – 20-25 сторінок формату А-4 в текстовому редакторі Microsoft Word.

Шрифт – Times New Roman, розмір – 14; міжрядковий інтервал – 1,5; відступ першого рядка абзацу – 1,25 см; поля: ліворуч – 3 см, праворуч – 1,5 см, знизу та зверху – 2 см.

Кожний розділ звіту розпочинають з нової сторінки, це також стосується вступу, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Використана література оформлюється в кінці тексту під назвою «Список використаних джерел:» з урахуванням розробленого в 2015 році Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Письмовий звіт разом зі щоденником подається на розгляд керівникові навчальної практики від кафедри.

2.6 Порядок контролю проходження навчальної практики

Проходження навчальної практики контролюється за допомогою вхідного, поточного та підсумкового методів.

Вхідний контроль проводиться перед початком практики з метою визначення рівня підготовки здобувачів вищої освіти з дисциплін, які забезпечують проходження навчальної практики. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги здобувачам вищої освіти, коригування процесу проходження практики.

Поточний контроль проводиться з метою оперативного отримання об'єктивних даних про рівень набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок, здійснюється керівником практики від кафедри шляхом перевірки щоденника практики та результатів виконання завдань із практики за програмою університету та індивідуальних – від підприємства (при необхідності).

Підсумковий контроль у формі заліку проводиться з метою визначення системи і структури знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти.

2.7 Критерії оцінювання результатів навчальної практики

При оцінюванні результатів проходження навчальної практики враховуються:

- повнота виконання завдань у відповідності до робочої програми навчальної практики;
- зміст, якість оформлення та добірки графічних і текстових матеріалів звіту;
- захист звіту;
- поведіння здобувача під час проходження навчальної практики;
- інші об'єктивні обставини.

Політика щодо академічної доброчесності. Усі письмові роботи та звіти перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

Здобувач, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно протягом наступного навчального року за індивідуальним графіком.

Критерії виставлення оцінок при захисті звітів з навчальної практики наступні (табл. 2).

Таблиця 2.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти

Вимоги	Кількість балів
<ul style="list-style-type: none"> - Зміст, оформлення звіту й щоденника відповідають вимогам. - Характеристика здобувача вищої освіти позитивна. - Повні та точні відповіді на питання щодо завдань програми практики і виконаної індивідуальної роботи. 	90-100
<ul style="list-style-type: none"> - Несуттєві зауваження щодо змісту та оформлення звіту й щоденника. - Характеристика здобувача вищої освіти позитивна. - У відповідях на запитання щодо завдань програми практики здобувач припускається окремих неточностей, хоча загалом має тверді знання. 	74-89
<ul style="list-style-type: none"> - Недбале оформлення звіту і щоденника. - Переважна більшість питань програми практики висвітлена, однак мають місце окремі помилки. - Характеристика здобувача в цілому позитивна. - У відповідях на запитання щодо завдань програми практики здобувач почувається невпевнено, збивається, припускається помилок, не має твердих знань. 	60-73
<ul style="list-style-type: none"> - Оформлення звіту і щоденника є недбалими. - У звіті висвітлені не всі питання, або підготовлена не самостійно. - Характеристика здобувача стосовно ставлення до практики і трудової дисципліни негативна. - На запитання членів комісії студент не може дати задовільних відповідей. 	1-59

При захисті звіту з навчальної практики в Державному біотехнологічному університету завідувач кафедру в необхідних випадках може створити комісію, до складу якої, крім керівника, можуть включатися інші викладачі кафедри, представники суміжних кафедр і керівник від підприємства, на базі якого відбувалася навчальна практика.

2.8 Охорона праці та безпека життєдіяльності

Перед початком навчальної практики здобувачі вищої освіти проходять інструктаж з техніки безпеки та охорони праці, пожежної безпеки, ознайомлюються з правилами внутрішнього розпорядку Університету або підприємства, на базі якого організована навчальна практика.

Проходження інструктажу підтверджується підписом здобувача у «Журналі реєстрації інструктажів з питань безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти» (додаток 1).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- Пройти індивідуальний інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час роботи у комп'ютерному класі.
- Дотримуватися інструкцій з охорони праці, пожежної безпеки для працівників своєї професії.
- При зміні робочого місця пройти додатковий інструктаж.
- Виконувати всі рекомендації з охорони праці, пожежної безпеки, які надає керівник навчальної практики (або представник підприємства).
- Під час дії особливого періоду дотримуватися всіх правил поведінки та безпеки, встановлених або рекомендованих Міністерством освіти і науки України, а також внутрішніми розпорядженнями та наказами керівництва Державного біотехнологічного університету.

Багаторазове порушення здобувачем правил техніки безпеки та охорони праці є підставою для розгляду керівництвом кафедри та ННІ Кіберпорт з прийняттям відповідного рішення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про освіту: Закон України від 27.09.2017 р. №2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Про вищу освіту: Закон України від 06.08.2014 р. №1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: Положення Міністерства освіти України наказ № 93 від 08.04.1993. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
5. Освіта України в умовах воєнного стану: інформаційно-аналітичний збірник. Київ. – 2022 р. 358 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Inform-analitic.zbirn-Osvita.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu.22.08.2022.pdf>
4. Про організацію освітнього процесу в Державному біотехнологічному університеті: положення від 30.06.2023 р. – Харків: ДБТУ, 2023. URL: [Діючі положення - Державний біотехнологічний університет \(biotechuniv.edu.ua\)](https://biotechuniv.edu.ua)
5. Про організацію освітнього процесу з використанням дистанційних технологій: положення від 24.06.2022 р. – Харків: ДБТУ, 2022. URL: [Діючі положення - Державний біотехнологічний університет \(biotechuniv.edu.ua\)](https://biotechuniv.edu.ua)
6. КОДЕКС академічної доброчесності Державного біотехнологічного університету: положення від від 24.06.2022 р. – Харків: ДБТУ, 2022. URL: [Діючі положення - Державний біотехнологічний університет \(biotechuniv.edu.ua\)](https://biotechuniv.edu.ua)
7. Національний стандарт України ДСТУ 3008-2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. – К.: Держстандарт, 2015. 37 с.
8. Стандарти з інформації, бібліотечної і видавничої справи. URL: www.library.univ.kiev.ua/ukr/about/dstu.html.
9. Методичні рекомендації до проходження комп'ютерної практики для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 126 Інформаційні системи та технології усіх форм навчання / [упоряд. Єгорова О.В., Прокопенко Т.О.]; М-во освіти

і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2019. 57 с.

10. Методичні рекомендації до виконання навчальної практики з комп'ютерних мереж бакалаврами галузі знань 12 Інформаційні технології спеціальності 123 Комп'ютерна інженерія / Л.І. Цвіркун, Я.В. Панферова; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ «ДП», 2022. 12 с.

11. Кібербезпека. Методичні вказівки до навчальної практики здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «бакалавр», спеціальності 125 – «Кібербезпека»/ укладачі: Зейналова Е.Ф., Мехед Д.Б. – Чернігів: Чернігівський національний технологічний університет, 2020. – 21 с.

12. Техніка безпеки при роботі на ПК та основи його устрою: метод. вказ. до виконання лабораторних робіт з «Інформатика», «Інформатика та комп'ютерна техніка» для студ. перш. (бакалавр.) рівня вищ. освіти ден., заоч., та дист. форм навчання всіх спеціальностей ФЕЦКТ / Державний біотехнологічний університет; уклад.: Ю.Є. Мегель, О.Д. Міхнова, А.В. Левкін, І.В. Чалий, Д.М. Яковенко – Харків: [б.-в.], ДБТУ, 2022. – 46 с.

13. Загальні вимоги до змісту та оформлення наукової, навчальної та навчально-методичної літератури [Текст] : метод. рек. для наук.-пед. працівників / уклад.: Н.М. Ніколаєнко, О. М. Рибальченко – Харків: ДБТУ, 2023. – 83 с.

ДОДАТКИ

Журнал з реєстрації інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності

З/п	Прізвище, ім'я та по- батькові особи, яку інструктують	Дата про- вдення інструк- тажу	Група	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яка проводила інструктаж	Підпис	
					особи, яка проводила інстру- ктаж	особи, яку інстру- ктували
1	2	3	4	5	6	7
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						

Державний біотехнологічний університет
Навчально-науковий інститут Кіберпорт
Кафедра інформаційних технологій, кібернетики та захисту
інформації

ЩОДЕННИК НАВЧАЛЬНОЇ (КОМП'ЮТЕРНОЇ) ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

здобувача _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр

спеціальність 125 Кібербезпека та захист інформації
(назва)

_____ курс, група _____

Здобувач _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув на підприємство, організацію, установу

_____
_____

Печатка

_____
(підприємства, організації, установи)

„__” _____ 20__ року

_____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

_____
_____

Печатка

_____
(підприємства, організації, установи)

„__” _____ 20__ року

_____
_____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Міністерство освіти і науки України
Державний біотехнологічний університет
Навчально-науковий інститут Кіберпорт
Кафедра інформаційних технологій, кібернетики та захисту
інформації

ЗВІТ

з навчальної (комп'ютерної) практики

бакалавра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

академічної групи _____
(шифр групи)

спеціальності 125 Кібербезпека та захист інформації
(код і назва спеціальності)

за ОПП Кібербезпека та захист інформації
(код і назва ОПП)

Виконавець _____ Прізвище, ім'я та по-батькові
(підпис)

Керівник _____ Прізвище, ім'я та по-батькові
(підпис)

ХАРКІВ
2024

Висновок

керівника від кафедри інформаційних технологій, кібернетики та захисту інформації ДБТУ про проходження навчальної (комп'ютерної) практики

Дата складання заліку „_____” ______20____року

оцінка:

за національною шкалою _____
(словами)

За шкалою ECTS _____

Керівник навчальної практики від кафедри
інформаційних технологій,
кібернетики та захисту
інформації ДБТУ

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

Навчальне видання

Методичні рекомендації до проходження
навчальної (комп'ютерної) практики

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм навчання спеціальності
125 Кібербезпека та захист інформації

Укладачі:

ЧАЛИЙ Ігор Вільович

БУТЕНКО Тетяна Андріївна

СИНЯВІНА Юлія Вікторівна

МЕГЕЛЬ Юрій Євгенович

ЛЕВКІН Артур Володимирович

МІХНОВА Олена Дмитрівна

Формат папіру 60x84/16. Гарнітура Times New Roman

Папір для цифрового друку. Друк ризографічний

Умовн. друк. аркушів – 2

Наклад 50 пр.

Державний біотехнологічний університет

м. Харків, 61002, вул. Алчевських 44